

❖ **СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОВ ОЦЕНКИ ЛИНЕЙНОЙ ДИФФЕРЕНЦИАЦИИ ПТИЦЫ МЯСНЫХ КРОССОВ.** Л.С. Патрева

Изучена целесообразность использования параметров интенсивности формирования яйценоскости для оценки линейной дифференциации птицы мясных кроссов. Установлена высокая корреляционная зависимость между общей яйценоскостью и показателями интенсивности ее нарастания.

Линейная дифференциация, методы оценки, интенсивность формирования яйценоскости

PERFECTION OF METHODS OF AN ESTIMATION OF LINEAR DIFFERENTIATION OF A BIRD MEAT CROSSES. L.S. Patryeva

The expediency of use of parameters of intensity of formation egg production for an estimation of linear differentiation of a bird meat crosses is investigated. High correlation dependence between general egg production and parameters of intensity of its increase is established.

Linear differentiation, methods of an estimation, intensity of formation egg production

УДК 636.082.2.52/58

Н.В. ПУСТОВА*

Институт розведення та генетики тварин УААН

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРОСІВ ПТИЦІ ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Викладено результати досліджень продуктивних якостей птиці закордонної селекції. Наведено показники екстер'єру й інтер'єру птиці, якісні та кількісні ознаки продуктивності.

Кроси птиці, продуктивність, маса, яйце, білок, жовток, шкаралупа, кров, проміри тіла, морфологічні та біохімічні показники

Успішний розвиток промислового птахівництва та подальша інтенсифікація галузі неможлива без використання високопродуктивних кросів птиці. В Україні на сьогодні найбільш високопродуктивною є птиця зарубіжної селекції. Кліматичні умови в яких вона створена, безперечно, мають вагомий вплив на біологічно та господарськи корисні якості птиці. Вплив кліматичних умов на зміни

* Науковий керівник — доктор с.-г. наук, професор Й.З. Сірацький.

певних господарськи корисних ознак птиці дещо послаблюються створенням у пташниках регульованого мікроклімату. Повноцінність годівлі залежить від якості кормів та складу раціонів. Птицю зарубіжної селекції створено на раціонах (кукурудзяно-соеві) з високим вмістом протеїну. Для повного прояву генетичного потенціалу птиці закордонної селекції потрібно забезпечувати її повноцінною годівлею та умовами утримання, що відповідають умовам їхнього створення [1–4].

Метою досліджень було встановити кроси зарубіжної селекції Тетра СЛ, Тетра Х (Угорщина), Шевер 579 (Канада), Бованс GL (Голландія), які є найбільш економічно-вигідними в умовах регіону Поділля, птахофабрики ЗАТ “Авіс”.

Матеріал і методика досліджень. Дослідження проводилося на птиці яєчних кросів Тетра СЛ, Шевер 579, Бованс GL та яєчно-м'ясному Тетра Х. У віці 20 тижнів методом випадковості було відібрано 80 гол. птиці кожного кросу. В 21-тижневому віці птиці кожного кросу визначали: живу масу, показники екстер'єру й інтер'єру, якісні та кількісні показники продуктивності.

Результати досліджень. Визначивши середній показник живої маси птиці у віці 21 тиждень можна стверджувати, що найбільшу інтенсивність росту має крос Тетра Х (2054,7 г) — яєчно-м'ясний, серед яєчних кросів Шевер 579 (1525,2 г). Кроси Тетра СЛ та Бованс GL поступаються кросу Шевер 579 у живій масі відповідно на 8,81 ($P > 0,999$) та 36,73 г ($P < 0,9$).

Процеси росту та формування будови тіла птиці найточніше характеризують лінійні показники, у птиці кросів Тетра СЛ, Шевер 579, Бованс GL вони мають незначну різницю. Лінійні показники кросу Тетра Х є незначно більшими порівняно з даними яєчних кросів птиці, що підтверджує належність його до яєчно-м'ясної птиці.

Для порівняння м'ясних якостей піддослідних кросів птиці здійснено анапомічний розділ тушок. Найменшу передзабійну масу має крос Тетра СЛ, що є меншим на 65 г ($P < 0,95$) порівняно з птицею кросом Бованс GL та на 93,7 г ($P < 0,95$) з кросом Шевер 579. Показник відношення неїстівних до їстівних частин найменший у кросу Тетра СЛ — 1,19:1, найбільш оптимальний у кросу Шевер 579 — 1,12:1, а найбільший у кросу Тетра Х — 1:1,37.

Для встановлення якісних показників м'яса птиці провели хімічний аналіз м'язів: ніг (стегна та голілки) та грудних м'язів. Результати хімічного аналізу свідчать, що найвищий показник росту серед досліджуваних кросів має птиця кросу Тетра Х, а найкра-

шу підготовленість до продуктивного періоду — птиця кросу Шевер 579.

Показники хімічного аналізу яєць визначали: у білкові та жовткові й окремо у шкаралупі з підшкаралупною оболонкою ($n=10$). Середній показник загальної вологи у піддослідних кросів птиці в яйці знаходиться у межах 77–79%, у шкаралупі — 26–29%. Кількість сухої речовини у птиці кросів Шевер 579 найбільша і становить 23.01%, що переважає кроси Тетра СЛ, Тетра Х і Бованс GL відповідно на 2,02, 1,66 і 1,05%. Хімічний склад яйця піддослідних кросів птиці різниться, що свідчить про зумовлені різним кросом фізіологічні особливості організму.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Найбільшу живу масу у віці 21 тиждень мав яєчно-м'ясний крос птиці Тетра Х, а серед яєчних кросів — Шевер 579. Лінійні показники яєчних кросів мають незначну різницю. М'ясні якості тушок кращими є у кросу Тетра Х, співвідношення неїстівних до їстівних частин 1:1,37. Висока жива маса, екстер'єрні показники та анатомічний розділ тушок підтверджує належність птиці кросу Тетра Х до птиці яєчно-м'ясного напрямку продуктивності. Для повного вивчення властивостей та продуктивних якостей кросів птиці зарубіжної селекції потрібно вивчати її особливості й надалі, у старшому віці, коли вона проявляє максимальний фізіологічний розвиток організму.

1. Злочевская К. Современный генотип сельскохозяйственной птицы // Птицеводство. — 1995. — № 1. — С. 11–14.

2. Птахівництво: Міжвід. темат. наук. зб. / Ін-т птахівництва УААН // Матеріали III Укр. конф. по птахівництву з міжнар. участю. — Борки. — 2001. — Вип. 51. — 218 с.

3. Сучасні досягнення селекції у птахівництві та напрями її подальшого розвитку / І. Степаненко, Г. Коваленко, Б. Якимчук, І. Статник // Тваринництво України. — 2001. — № 4. — С. 11–14.

4. Фисинин В.И. Наука и развитие мирового и отечественного птицеводства на пороге XXI века // Зоотехния. — 1999. — № 3. — С. 2–9.

5. Березиов Т.Т., Коровкин Б.Ф. Биологическая химия: Учебник / Под ред. С.С. Дедова. — М.: Медицина, 1983. — 752 с.

6. Попов О.В., Ковиндиков М.С., Сенюк С.Я. Основы биологической химии и зоотехнический анализ. — К.: Вища шк., 1976. — 288 с.

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА КРОССОВ ПТИЦЫ ЗАРУБЕЖНОЙ СЕЛЕКЦИИ. Н.В. Пустовая

Изложены результаты исследований продуктивных качеств птицы зарубежной селекции. Приведены показатели экстерьера и интерьера птицы, качественные и количественные показатели продуктивности.

Кроссы птицы, продуктивность, масса, яйцо, белок, желток, скорлупа, кровь, промеры тела, морфологические и биохимические показатели

THE COMPARATIVE CHARACTERISTIC CROSSES OF HENS OF FOREIGN SELECTION. N. Pustovy

Deals with the research results of the productive quality of birds of foreign selection. Data of the bird exterior and interior, qualitatives and qualitative productive data are shown.

Crosses of hens, productivity, mass, egg, yolk, shell, blood, morphological, biochemistry proof

УДК 636.52/58.082

І.Я. СТАТНИК

Держплемзавод ім. Фрунзе АР Крим

РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ВАРІАНТІВ ЗВОРОТНИХ СХРЕЩУВАНЬ ПРИ ВДОСКОНАЛЕННІ ЛІНІЙ ЯЄЧНИХ КУРЕЙ

Вивчено результати зворотних схрещувань напівкровних самців і самок, одержаних при "прилитті крові" від контрастних за спеціалізацією в кросі ліній яєчних курей. Встановлено, що більший ефект за масою яєць можна одержати при використанні напівкровних самців, а для несучості, скоростиглості, виводимості — напівкровних самок.

Кури, лінія, схрещування, маса яєць

У молочному скотарстві використовують в основному чистопородних або помісних тварин, одержаних від промислового схрещування. Для поліпшення порід застосовують ввідне або поглинальне схрещування з поліпшуючою породою.

У птахівництві для виробництва яєць і м'яса птиці використовують міжлінійні одно- або міжпородні кроси, до складу яких входять спеціалізовані за певними ознаками лінії, розподілені на батьківські і материнські. При схрещуванні таких ліній одержують гібридів з високим гетерозисним ефектом.

© І.Я. Статнік, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип. 38